

Allergia-, iho- ja astmaliiton lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi jätelain muuttamisesta (VN/7002/2025)

Tausta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi jätelakia. Esityksessä ehdotetaan muutoksia eräiden kertakäyttöisten muovituotteiden tuottajien velvollisuuteen vastata tuotteista kunnille aiheutuvista jätehuolto- ja siivoustoimien kustannuksista.

Tavoitteet

Esityksessä ehdotetaan, että tuottajien kunnille maksamat korvaukset perustuisivat kiinteämääräiseen asukaskohtaiseen kustannukseen. Lisäksi ehdotetaan, että tuottajan kustannusvastuuta kuntien jätehuolto- ja siivoustoimista laajennettaisiin nikotiinipussien aiheuttaman roskaantumisen ehkäisemiseen ja siivoamiseen.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin kiinteämääräisestä asukaskohtaisesta kustannuksesta sekä sen jakamisesta jätehuolto- ja siivoustoimittain ja tuoteryhmittäin. Luonnos valtioneuvoston asetuksesta on hallituksen esityksen liitteenä.

Allergia-, iho- ja astmaliiton lausunto

Allergia-, iho- ja astmaliitto pitää erittäin tärkeänä nikotiinipussien tuottajavastuun lisäämistä jätelakiin. Liitto kannattaa ehdotusta, jossa nikotiinipussien tuottajat veloitetaan osallistumaan niistä aiheutuvan roskaantumisen siivous- ja jätehuoltokustannuksiin.

Nikotiinipussit ovat käytössä nopeasti yleistynyt nikotiinituote, erityisesti nuorten keskuudessa. Ne aiheuttavat ympäristöön päätyessään merkittäviä haittoja muun muassa nikotiinijäämien ja roskien muodossa sekä mahdollisia vaaratilanteita pikkulapsille ja eläimille. Allergia-, iho- ja astmaliitto tukee Suomen ASH:n ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) linjauksia siitä, että nikotiinipussien tuottajilla on oltava selkeä kustannusvastuu tuotteidensa aiheuttamista ympäristöhaitoista.

Liitto pitää tärkeänä, että tupakka- ja nikotiinituotteiden roskaantumisen ehkäisy, tiedotus ja siivous kuuluvat yksiselitteisesti kuntien vastuulle. Valvonta ja ohjaus tulee keskittää viranomaisille. Tupakka- ja nikotiinituotteiden tuottajille ei tule antaa mahdollisuutta toteuttaa tiedotusta tai neuvontaa, jottei synny tilaa epäsuoralle markkinoinnille. Tätä tukee myös WHO:n tupakkapuitesopimuksen artikla 5.3.

Lisäksi liitto korostaa tarvetta varmistaa riittävä tiedottaminen kunnille mahdollisuudesta hakea korvauksia tupakantumppien ja nikotiinipussien aiheuttamista siivous- ja jätehuoltokustannuksista. Tämä tukee sekä ympäristön että kansanterveyden edistämistä.

Allergia-, iho- ja astmaliitto pitää hallituksen esitystä tärkeänä ja kannatettavana. Esitetty asetulusuunnos tukee vastuullisuutta ja ympäristöterveyttä.